REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iulin Leopold (VII Erzsébet-korut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și invoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 45 Brașov, Luni-Marți 26 Februarie (10 Martie 1908.

Scrisoarea lui Wilhelm II cătră lordul Tweedmouth.

Mare senzațiune au făcut destăinuirile ziarului „Times“ despre o scrisoare a împăratului Wilhelm cătră lordul Tweedmouth, ministrul marinei engleze. Numitul ziar pretinde că scrisoarea împăratului Wilhelm ar fi avut de scop să influințeze pe primul lord al admiralității în interesul german, în ceeace privește completarea flotei engleze. S'a întâmplat ca tocmai pe când a lansat împăratul Wilhelm scrisoarea sa, să fie în discuțiune stabilirea budgetului marinei engleze. „Times“, care totdeauna a fost de partea celor ce voesc în tot chipul să înăsprească relațiile Angliei cu Germania și să provoace chiar un conflict răsboinic cu ea, a pretins că împăratul Wilhelm n'a voit nimic mai puțin decât a face pe ministrul marinei engleze să stărue în favorul celor ce sunt pentru ca să nu se cheltuiască orbește spre a spori marina engleză, ci să se facă pe cât se poate economii. Tendința e vădită și putea ușor ca scânteia aruncată de „Times“ să aprindă flacări, dacă n'ar fi sărit îndată guvernul englez să potolească neliniștea ce au provocat'o destăinuirile din cestiune.

Mai întâiu se credea că știrea despre o scrisoare a împăratului german e apocrifă. Ministrul marinei însă avu tactul de-a face cunoscut imediat că scrisoarea împăratului există în adevăr, dar e de cuprins cu totul privat și nu face nici măcar amintire de sistemul și programul de construcțiune a flotei engleze. Cuminte a lucrat și guvernul englez, care a însărcinat pe ministrul de finanțe Asquit a face în camera comunelor o declarație cu privire la scrisoarea împăratului cătră lordul Tweedmouth. Cabinetul, zise el, a fost stabilit definitiv budgetul marinei înainte de a sosi scrisoarea lui Wilhelm al II-lea. Aceasta scrisoare n'a putut să aibă deci nici un efect asupra cestiunei budgetului marinei engleze. De unde urmează că învinuirea lui „Times“ contra ministrului marinei, c'ar fi intrat într'o corespondență culpabilă cu șeful statului german, își pierde importanța sa. Cu toate astea „Times“ continuă a agita opiniunea publică, folosindu-se de scrisoarea impulsivului suveran al Germaniei. „Incercările constiințioase ale unei părți a pressei liberale engleze sunt azi zădărnicite — esclamă „Times“ — căci publicul englez, ori cât de mult va fi capacitat, va ținea în minte timp îndelungat un pretins plan machiavelist al împăratului Wilhelm în contra puterei maritime engleze. Acesta este cea mai profundă morală a actualului incident.“

Cu toate declarațiile, încurcătura produsă de incident e departe încă de a fi aplanată. De-oparte se cere publicarea scrisoarei împăratului, care însă după natura lucrului nu se poate face fără consimțirea lui. Un număr mare de deputați voesc să interpeleze și să ceară publicarea scrisoarei în speranța că împăratul Wilhelm își va da învoirea de a se publica o scrisoare, care, zic ei, în fond nu era permis să aibă nici odată un caracter direct ori indirect personal.

Mai este încă o cestiune delicată care privește pe ministrul marinei engleze. Acesta adecă a răspuns la scrisoarea împăratului imediat, fără a face vre-o împărtășire colegilor săi din guvern. Apoi în loc să bage scrisoarea în buzunar și să tacă, el încă mai comite și indiscrețiunea de-a vorbi despre ea cu unul sau altul, ba poate de-a i-o și arăta. „Times“ capătă astfel vânt despre corespondență și provoacă marea iritațiune în urma destăinuirilor ce le face despre acea scrisoare.

Pressa germană, care nu pentru prima oară a fost pusă prin inițiativele neașteptate ale lui Wilhelm II în cea mai grea situațiune, tratându-se de a delătura urmările nefavorabile politicei germane, caută acum în tot chipul să stingă scânteile periculoase, ce le aruncă intriga ziarului „Times“ pe coperișul casei germane.

Ziarele observă un limbagiu foarte cumpătat și liniștit și unele dintre cele mai de frunte merg până a consimți la dorința manifestată în Anglia, ca să se publice textul scrisoarei împărătești, despre care afirmă că are un caracter privat, împăratul fiind bine cunoscut cu lordul Tweedmouth; apoi că scrisoarea atinge și cestiuni technice ale marinei, dar de o încercare de influințare nici pomenire.

Andrassy despre eventuala disolvare a Camerei. Contele Iuliu Andrassy a avut în culoarele Camerei a convorbire cu disidentul Farkashazy, în care a relevat eventualitatea, că *guvernul va disolva dieta, dacă obstrucția va lua mai mari dimensiuni.* Andrassy a făcut imputări lui Farkashazy, că disidenții, când au cerut ședința secretă în 6 l. c., s'au folosit de mijlocul obstrucțiunei technice. Farkashazy i-a răspuns, că n'a fost obstrucție technică ce au făcut, ci disidenții și-au încercat numai puterile, și-a declarat că el și cu soții săi din opoziție nu vor renunța în nici un fel de împrejurări la lupta în contra revizuirei. Contele Andrassy: »Nici atunci nu veți renunța, dacă se vor face alegeri nouă?« Fakashazy: »Nici atunci!« Andrassy: »Și totuși puteți fi siguri, că în noua Cameră nu se va reîntoarce nici un deputat opozițional«. Ministrul de interne e foarte încrezut, dar se poate amar înșela, cum s'a înșelat Tisza la 1905.

Un discurs al lui Kristoffy. Sâmbătă *partidul radical* al cetățenilor, a ținut în Budapesta adunarea sa generală. La adunare au luat parte și reprezentanții organizațiunei partidului din vr'o 30 de localități din provincie.

Adunarea fu prezidată de fostul secretar de stat al lui Kristoffy, Ladislau Kaffka, care a accentuat că punctul de căpetenie al programului partidului radical este: *realizarea votului universal egal, secret și pe comune.* Invitat de a se pronunța cu privire la acest punct, a căruia executare dă de așa mari dificultăți, fostul ministru de interne Iosif Kristoffy, a ținut un discurs-program la banchetul, ce s'a dat în seara aceea.

Kristoffy s'a apărat în discursul său mai mult de învinuirile, ce i se fac în continu din partea guvernanților. Ca să arate că nu se simte vinovat de a fi voit să tradeze patria, a oferit coaliției ca să facă numai cu el escepțiune și, cu abatere dela pactul încheiat cu coroana, să-l pună singur pe el în stare de acuzațiune, dar numai cu condiția ca procesul să fie public, ca să se știe tot, ce se va pertracta.

A vorbit apoi despre votul universal, care zice, a devenit programul regelui și al țărei; azi stăm cu toții în ajunul realizării lui.

Vom reveni la unele părți mai caracteristice ale vorbirei lui Kristoffy.

Pressa maghiară și discursul deputatului Vaida. Ziarele maghiare reproduc foarte pe scurt discursul lui Vaida. Singurul *„Budapesti Naplo“* publică pe larg discursul și scrie apoi: »De când cu marele scandal, Vaida a vorbit azi pentru prima oară. El și-a ales o zi fericită de primăvară. Când s'a ridicat să vorbească, răsunară câteva întreruperi și se auziră câteva chemări la ordine din partea președintelui și apoi întreaga coaliție și disidenții eșiră din sală«.

Ziarul *„Az Ujsag“* face următoarea observare pișcătoare la adresa coaliționiștilor: »Domnii deputați au părăsit sala în timp ce a vorbit Vaida. Aceasta ar fi fost o demonstrație frumoasă și la loc, dacă ar fi pus-o la cale cu gust și cum se cuvine unor cavaleri. Dar nu astfel cum s'a întâmplat, că înainte de a părăsi sala au lărmuit, au înjurat... Și de sub fracul elegant se vede cămașa murdară«.

Parlamentul austriac. Camera deputaților austriaci se va întruni din nou la 23 Martie n. Primul proect ce se va depune, va fi acel al recruților din noul contigent. E probabil, că budgetul nu va putea fi discutat decât, pela mijlocul lunei Aprilie.

Incidentul anglo-german. Ziarul »Daily Mail« anunță, că scrisoarea mult comentată a împăratului Wilhelm, adresată șefului admiralității engleze Tweedsmouth, a fost cauzată de o scrisoare a lordului Esheres. Impăratul aflând de această scrisoare, a scris amicului său intim, lordul Tweedsmouth, și în acelaș timp și altor funcționari englezi.

Tweedsmouth a arătat însă scrisoarea sa intimilor săi și câtorva doamne, așa că a devenit publică. Scrisoarea adresată

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Om milostiv.

Schiță de Em. Gârleanu.

— Fine. —

Pașalău îl cunoștea, îl auzise vorbind, și totuși i-se părea acuma că nu-l văzuse în viața lui. Vroi să se închine, să zică: »sărut mâna!« dar nu putù crâcni măcar.

Avocatul îl apăsă de umăr:

— Stai suflete.

Și fiind-că Pașalău tăcea mereu, conul Mitică, începù să-l întrebe dulceag:

— Ești din coloarea noastră?

— Hîhî, săr't mâna...

— Bine; tare, tare bine... Ești... ești... negustor? Cu ce te ocupi?

Pașalău înghiți, mai luă suflet:

— Cârciumar... coane Mitică.

— A-ha!... cârciumar. Iată, domnule, un negoț... un negoț *fain!* Cu cârciumăritul faci bani, știi berechet, colea.

Și avocatul încovoià palmele una peste alta, făcându-le scoică și cântărind în aer ca și când ar fi ținut o pungă grea.

Crâșmarul începù să se simtă la largul lui...

— Săr't mân.... nu prea, acum nu prea... al'dată... că și oamenii au mai calicit...

Dar conul Mitică îi luă repede vorba din gură;

— Ori-și-cum, suflete, ori-și-cum, tot câștigați bine... Unde ți-i cârciuma?

— In »Plopii cu soț«, la colț, în fața Hengherigiului... cum o iai spre barieră... La dreapta, când mergi încolo... la stânga...

— Când vii încoace.. Bun loc... Și...

Avocatul își scoase batista și-o trecù pe față, răspândind un miros de »Ideal«, parfumul dumisale; apoi, așa, într'o doară:

— Trebue să-ți iasă zece mii de lei ca popa... cinci sute pe lună.. Ehei... bună treabă!...

Dar, fiind-că Pașalău se pregătea să-i răspundă, conul Mitică nu-i dete vreme să înceapă, se lovi cu amândouă palmele peste genunchi, se plecă puțin înainte, și, grăbit:

— Ei, chestiunea, chestiunea noastră!

Omul nu pricepù:

— Ce e? ce daraveră ai? îl mai întreba avocatul.

Crâșmarul se așeza pe scaun, căuta să-și amintească cele dintâi trei cuvinte, cu care începea să-și povestească de-o săptămână intâmplarea la toți, cuvinte de care celelalte se țineau lanț, și începù:

...»N'ai să crezi! Nici să mă gândesc, așa să am parte de ceva pe lume, nici să mă gândesc, nici dumitale prin gând să-ți treacă, mă rog, că fusese ceva pregătit de mai nainte. Eu n'am cu nimeni nimica... Un sfrijit ca mine să-l doboare, da știi, dintr'o lovitură. Vine în cârciumă și cere un chil. — Bine, îți dau, da banii, ici, pe tejghea. Că veșnic mă băuse, și banii canci...! Plătește un chil... D'a venise trăznit de-aiurea; că cine nu-l știe pe Mitu Becheru, din Zlătari. Să dai și să fugi! Asta pe la două după douăsprezece ziua. Bea chilul; — să-i dau altul! — Bine, altul; da, banii pe tejghea. Nu, că el nu dă banii. »Măi!« zic, »banii, altfel nu-ți dau«. »Ba să-mi dai că-ți stric tot...« Și nici n'apuc bine să-i prind vorba, și »pleoasc« ia două sticle de borviț de pe tejghea și le lățește de dușumea. Și dă să se ducă. Pe mine mă țineau bani... Dumnezeu știe cum... Mi se ridică sângele la cap, pun mâna pe stinghia cu care proptesc ușa, și-o arunc, să-l ologesc... Dracù știe cum am aruncat. Mi-se suise sângele la crier... Il pocnesc în cap, drept în ceafă, și pac! se 'ntinde Becheru meu la pământ. Sânge năvală; du-l la spital... Vin oamenii, secția, hai la poliție... Mai dăi unuia un leu, celuia doi, scăpasem. Da Zăludu, Toma Zăludu, celui de i-am luat vinul cel roș de sub nas, acù un an, a 'nvățat pe nevasta lui Becheru, de năcaz... pârlitu... Și m'a dat în judecată.. Ș'acù...

Răsuflarea cârciumarului se curmă....

— Ș'acu vii să te apăr.

Avocatul mai stă puțin pe gânduri, apoi:

— Greu... oricum, o palmă-două, mergea să-i fi dat Dar capul? Ha?... Capul, cea mai fragedă parte a trupului, și cea mai prețioasă.. Ce facem? Ce facem cu capul?... Greu, suflete, greu, neică... am uitat cum îți zice.

— Pașalău, Ghiță Paș...

— Greu, neică Pașalău...

Avocatul își dădu mâna peste frunte, ca și când și-ar fi ridicat părul, se frecă pe față, apoi, repede:

— Ei, dar pentru dumneata... că ești din coloarea mea, oiu face totul.

Apoi și mai repede, așa din treacăt numa, așezând niște hârtii:

— Scoate cele cinci sute de lei ce spuseși că mi-i dai, vii poimâne, mergem împreună, să vedem când e termenul...

Pașalău îngălbeni. Când spusese el de cinci sute de lei? Nu-și aducea aminte. Se zăpăci, se sculă în picioare și băigui:

— Sărut mâna... vorba-i că n'am.... decât... optzeci de lei, coane Mitică...

lui Tweedsmouth, se exprimă în termeni asprii la adresa lordului Esheres şi forma ei intimă este motivul pentru care Tweedsmouth nu vrea să o dea publicităţei. In această scrisoare nu se vorbeşte nimic despre flotă. Ea cuprinde însă o observaţie. Impăratul Germaniei declară, că poate dovedi că flota engleză e de 5 ori mai tare ca cea germană. Tweedsmouth se află în situaţie foarte delicată şi nu poate da publicităţei scrisoarea aşa cum se află. De aceea el nici nu o va publica ci va estrage numai o schiţă din ea. După cum se afirmă situaţia lui Tweedsmouth ar fi zdruncinată.

Din dieta ungară.

Croaţii contra revizuirei. — Discursul dep. Dr. A. Vaida. — Interpelaţia dep. Brediceanu în chestia limbei protocolare.

In şedinţa de *Sâmbătă* a camerei dep. *Supilo* a precizat punctul de vedere al Croaţilor în chestia revizuirei regulamentului camerei. Dep. Supilo arată că proiectul este jignitor pentru delegaţii croaţi şi că guvernul ar fi avut datorinţa să supună chestiunea revizuirei unei comisiuni regnicolare. *Protestează în fine cu toată hotărârea în numele delegaţilor dietei croate în contra proiectului prezentat.*

Deputaţii *Blaho* (slovac) şi *Mrksici* (sârb) combat de asemenea proiectul şi cer luarea lui de la ordinea zilei.

Preşedintele: Cine urmează la cuvânt?

Notarul conte Thorotzkai: Alexandru Vaida! (*Mare sgomot.* Strigăte: *Să ieşim afară!*

Somogyi Aladar: In camera maghiară nu putem asculta pe un astfel de om! (*Mare sgomot.*)

Sümegyi Vilmos: Să nu ascultăm pe acest om spurcat! (*Mare sgomot.*)

Preşedintele: Pe dep. Sümegyi îl îndrum la ordine pentru expresiunea folosită. (Mare sgomot.) (Către Vaida) Vă rog sau să vorbiţi mai tare sau să veniţi mai aproape!

Făcându-se linişte dep Vaida declară că nu se va ocupa cu acest proiect din punct de vedere specific naţionalist, ci mai mult din punctul de vedere al dreptului public, fiindcă şi pe naţionalităţile acest proiect le interesează în rândul întâiu din acest punct de vedere.

După convigerea mea, zice oratorul, cea mai puternică garanţie constituţională nu residă în legile pe cari le va crea în anul acesta d-l ministru de interne, ci garanţia noastră constituţională mai puternică o constituie regulamentul camerei...

Situaţia ţării noastre e unică în Europa întreagă. Noi numai în teorie avem dreptul de a iniţia legi. In afară de aceasta camera magnaţilor, se bucură de o poziţie privilegiată şi, după cum am văzut în epoca liberalismului, putem să ajungem în situaţia ciudată şi anticonstituţională ca guvernul să nu fie numit din sînul majorităţii... Am văzut cum coroana a numit un ministru-preşedinte, acesta şi-a constituit cabinetul, şi-a ales o majoritate şi cu ajutorul acestei majorităţi şi-a ales un preşedinte al camerei. Aşa am ajuns până acolo încât Perczel Dezsö a fost preşedintele acestei Camere. Mi-ar plăcea, prin urmare, ca în proiectul acesta să ni se dea garanţie, că pe viitor anomalii de aceste să nu se poată întâmpla....

Mereu se face aluziune la împrejurarea, că dacă a fost permis în Anglia, în Franţa, în Germania să se recurgă la clotură, şi a fost permis să se înăsprească regulamentul camerei, de ce n'ar fi permis să se facă acelaşi lucru şi cu parlamentul nostru. N'am auzit însă nici odată dela nimeni să se fi referit cu mândrie că regulamentul camerei noastre este cel mai liberal, şi cea mai puternică redută a constituţionalismului nostru pe întreg rotogolul pământului, cu toate că mândria aceasta era un titlu de drept şi nu de mult a obvenit cazul. când în primul parlament din lume, în camera engleză, s'a referit la regulamentul camerei ungare care nu admite clotură şi care este cel mai liberal regulament.

Dacă acum propunerea de faţă se va ridica la valoare de drept, atunci zău nimeni în străinătate nu se va mai referi la noi, nu va mai spune că regulamentul camerei noastre este cel mai liberal, cel mai constituţional în lume. Se vor referi însă la noi atunci, când guvernele străine vor voi să motiveze modificarea regulamentului respectivelor camere.

Vorbind despre modificarea regulamentului camerei engleze, Dr. Vaida zice că guvernul englez numai atunci a modificat regulamentul, când Anglia a ajuns să fie cea mai mare putere în lume. In Anglia numai după ce libertăţile au fost garantate, a fost modificat regulamentul camerei, acordând dreptul electoral păturilor celor mai largi ale populaţiei. In Anglia, dreptul electoral n'a fost estins pe baza unui proiect de clotură, ci mai întâiu s'a dat dreptul electoral pe baze întinse, şi numai după aceea a venit parlamentul şi a compus regulamentul...

Domnii miniştrii, cari au apărat în camera aceasta proiectul de revizuire, s'au bazat pe argumentul asupra căruia a stăruit şi Gladstone în parlamentul englez. Au declarat anume, că minorităţile mari, un partid opoziţional puternic, în totdeauna vor putea să reziste şi regulamentului înăsprit. Eu cred că Gladstone a fost în drept să profite de acest argument. Dreptul acesta, l'au dat partidele specifice engleze, legea electorală engleză şi viaţa publică a poporului englez. Vă întreb, însă, reforma noastră electorală, care n'a văzut încă lumina zilei, fi-va oare în stare să schimbe viaţa noastră publică în aşa măsură, încât si referinţele noastre de partid să se schimbe, apropiindu-se de referinţele din Anglia?... Iar dacă se va întâmpla lucrul acesta, şi cu siguranţă are să se întâmple, vom ajunge şi noi în situaţia că vom putea repeţi cu conservativul Parnel, adversarul parlamentar a lui Gladstone: în urma cloturei în mod fatal va trebui să se nască în stat curent revoluţionar, fiindcă numai absoluta libertate a cuvântului poate să mulţumească o minoritate şi o poate mulţumi fiindcă îşi dă seama că poate să lupte cu toate mijloacele împotriva voinţii majorităţii şi prin urmare, i se poate supune cu mai multă linişte. Nu e nevoie să mai dovedesc că la noi vor urma astfel de stări

Insă dacă luăm în considerare precedenţele din Anglia, trebue să ne convingem, că cu înăsprirea regulamentului nu s'a putut ajunge nici un scop.. La 1882 sub Gladstone s'a făcut regulamentul Camerei, dar nu mult după aceea, la 1887 s'a simţit trebuinţă de a înăspri şi mai mult regulamentul. Abia trecuseră câteva luni, când s'a pus în practică cea mai severă clotură, s'a şi ivit situaţia, că opoziţia irlandeză de sub conducerea lui Pernell în 35 de şedinţe totuşi a fost capabilă să dea piept cu clotura, aşa că proiectul dela ordinea zilei tot cam aşa a putut fi terminat ca monoparagraful dela noi.

Vorbind despre Gladstone, trebue să amintesc că între argumentele invocate de dânsul şi cele aduse de d-nii miniştri dela noi, este un argument comun, şi anume: chestia naţională. Anume d-nii miniştri mereu argumentează cu aceea, că în parlament se va ivi primejdia naţionalităţilor, a Croaţilor şi a social-democraţilor, împotriva cărei primejdii e neapărată nevoie de înăsprirea regulamentului camerei. Gladstone chiar întors argumenta, deoarece el s'a dus la Irlandezi, şi le-a spus franc şi lămurit, că pentru aceea este nevoie de înăsprirea regulamentului camerei, pentru că până când nu se va face aceasta, până atunci dânsul şi guvernul, care este condus de cea mai mare bunăvoinţă faţă de Irlandezi, nu poate realiza reformele. Astfel s'a întâmplat, că Irlandezii nu numai că n'au făcut obstrucţie împotriva proiectului de lege pentru clotură al lui Gladstone, ci mai mulţi dintre ei au votat pentru proiect. Se înţelege la noi altfel stă lucrul; domnii miniştri la noi argumentează invers.

In partea a doua a discursului său dep. Vaida critică în amănunte proiectul şi vorbirea lui Apponyi, din care rezultă că se tinde la introducerea absolutismului naţional maghiar (aplauze). Şi întreabă: »Unde s'a mai văzut ca un parlament să facă regulament pentru o altă cameră viitoare, care se va alege pe alte baze, şi încă nainte de a ni-se spune mă-ar în liniamentele ei generale noua lege electorală. Dar cine vă asigură că viitoarea constelaţie nu se va deosebi radical de actuala, că va mai veni o altă maioritate? Nu e eschis ca în viitorul parlament elementele radicale şi democrate să lupte paralel şi în înţelegere cu noi. naţionalităţile. Nimic mai firesc adecă, decât ca suferinţa comună să unească elementele radicale«. Conjură majoritatea să nu revizuiască în felul propus regulamentul dietei, căci un astfel de regulament poate deveni armă cu două tăişuri, întorcându-se cu vremea contra autorilor ei.

*

La finea şedinţei dep. *Brediceanu* a desvoltat interpelarea sa cu privire la limba protocolară din comunele comitatului Timiş, Sag şi Murany. Consiliile comunale ale acestor comune au hotărât introducerea limbei române resp. germane ca limbă protocolară. Aceste hotărâri au fost respinse de către congregaţia comitatului Timiş pe motiv, că introducerea limbei protocolare germane şi române pe lângă cea maghiară, nu este necesară.

D-l Brediceanu arată pe larg abusurile ce se săvârşesc de către administraţia comitatului Timiş şi întreabă pe ministru dacă este înclinat a cere aceste hotărâri pentru a le examina şi apoi a îndruma congregaţia comitatului Timiş să aducă o hotărâre definitivă corăspunzătoare legilor.

Din Balcani. De vreo câteva zile s'a serbat în Bulgaria, cum reţinem dintr'o foaie din România, aniversarea tractatului dela Sant Ştefano, încheiat între Turcia şi Rusia, prin care Turcia era aproape nimicită de nu intrevinea Europa, prin tractatul din Berlin, prin care s'a statorit situaţiunea actuală în aceasta peninsulă atât de agitată. Iată ce scrie o foaie bulgară referitor la serbarea indicată aici:

»Cea mai gravă urmare a tratatului dela Berlin, este înăsprirea relaţiunilor între Rusia şi celelalte puteri, în special cu Austria, căreia Rusia nu-i putea erta ocuparea Bosniei şi Herţegovinei; iar aceste relaţiuni au fost încordate până atunci, când intervine tratatul dela Mürzsteg din 1897.

Nerecunoaşterea tratatului din San-Stefano, a fost o lovitură de graţie dată Rusiei, care vedea pierdută cauza pentru care luptase eşind învingătoare«.

Comedia reformelor în Macedonia.

(De câte-ori se bolnăveşte Hilmi-paşa.)

Hilmi-paşa, guvernatorul Macedoniei, a descoperit un mijloc foarte comod, spre a scăpa din încurcătură, ori de câte-ori cei doi agenţi civili ai puterilor ori delegaţii financiari europeni îi fac vre-o cerere, care nu se împacă cu calitatea sa de reprezentant al M. Sale Sultanul.

Hilmi-paşa cade bolnav la pat şi stă zile întregi închis în casă, fără să primească pe cineva. Când delegaţii Europei bat la uşa înaltului funcţionar turc, cavasul său le răspunde, cu un aier îngrijat şi vorbindu-le numai în şoapte, ca şi când sgomotul ar face rău ilustrului bolnav:

— *E. Sa de-abia se ţine pe picioare!* — sau

— *Allah să-l aibă în sfânta lui pază! E. Sa e foarte suferind!?!*

Boala durează zile, adesea chiar săptămâni întregi şi ceeace este curios, e că medicamentele şi ordonanţele doctorilor nu au nici un efect, asupra ei. Cursul maladiei lui Hilmi-paşa este regulat din Constantinopole. Ea se agravează sau se uşurează. după telegramele, pe cari guvernatorul Macedoniei le primeşte, de la marele vizir sau chiar dela M. S. Sultanul, cu cari corespunde direct.

Când lumea se aşteaptă mai puţin şi sgomotele cele mai sinistre circulă, asupra sănătăţii sale, Hilmi-paşa se însănătoşează, ca prin farmec şi reia firul ocupaţiunilor sale, spre marea surprindere a Europenilor, cari îi cântau vecinica pomenire.

Comedia aceasta o joacă Hilmi-paşa, cel puţin odată pe lună. Boala sa apare ori de câte-ori i se cere ceva protivnic intereselor Turciei şi e lesne de înţeles ce progrese poate să facă, în asemenea condiţiuni, opera de reforme şi de pacificare a Macedoniei.

Altcum, guvernatorul turc e diplomatul cel mai rafinat, pe care-l posedă M. Sa Sultanul. De vre-o cinci ani, de când ocupă înaltul său post, Hilmi-paşa nu a dat un motiv de plângere agenţilor civili şi Europenilor, cari au venit în contact cu dânsul.

Foarte amabil şi prevenitor, el ştie să-i încânte, cu vorbe de curtenie şi să deştepte, în inimile lor, speranţele cele mai mari. Nici-odată, un agent civil ori un delegat financiar nu a întrat, în cabinetul lui Hilmi-paşa, fără ca să nu iasă plin de încredere şi perfect mulţumit.

Inaltul guvernator nu a pronunţat vre-odată cuvântul nu, în exerciţiul delicatelor sale atribuţiuni. S'a îmbolnăvit însă foarte adesea, punându-se chiar în pat, ori de câte-ori nu i-a convenit ceva.

Astfel, se joacă de ani întregi tragica comedie a reformelor, în Macedonia.

(„Ref.“)

ŞTIRILE ZILEI.

— 25 Februarie v.

La convenirea familiară a casinei române, aranjată alaltăeri în hotelul »Europa« au participat vre-o 70 persoane, dame şi domni. Petrecerea a fost foarte animată şi distractivă. După cuvântul de salutare adresat celor presenţi de preşedintele casinei d-l Dr. N. *Vecerdea*, corul tinerimei »Acordul« a cântat sub conducerea d-lui învăţător N. *Oancea* jun. câteva coruri, cari au plăcut foarte mult, iar d-l V. *Branisce* a distras pe cei presenţi cu câteva amintiri şi impresii din închisoarea de stat. După aceasta s'a început dansul, care a durat până la orele 2½ dimineaţa.

Avansarea unui colonel român la Viena. Din Viena se anunţă că colonelul Alexandru *Lupu*, preşedintele comitetului pentru construirea unei biserici româneşti la Viena, a fost ridicat la rangul de general-major. Colonia română din Viena a dat eri seara un banchet în onoarea lui.

A. D. Xenopol onorat de Francezi. D-l A. D. Xenopol, în urma marelui succes obţinut de d-sa în cursul său dela Sorbona, a fost invitat, încă de pe când era Paris, a ţinea la *College de France* opt lecţii în luna Noemvrie anul curent. D. Xenopol a primit zilele acestea dela directorul Colegiului de Franţa, marele economist şi academician, Lavasseur, învitarea oficială de a trimete programul lecţiilor sale. D-l Xenopol a răspuns că va vorbi despre *Istoria şi starea socială a Românilor*, rămânând ca programul amănunţit să-l trimeată peste câteva zile. Directorul Colegiului scrie d-lui Xenopol că prelegerile d-sale vor fi remunerate cu 500 lei ora.

Procesul Cernovenilor. Vineri în 22 st. v., s'a continuat ascultarea martorilor. Gendarmii au fasionat unanim: că ei au trebuit să facă uz de arme faţă cu atitudinea îndârjit duşmănoasă a mulţimii. Sâmbătă în 23 s'a terminat ascultarea martorilor. Astăzi Luni se vor ţinea pledoariile şi mâne, Marţi, probabil se va da verdictul.

Prigonirea unui preot slovac. Guvernul ultraşovinist pretinde şi dela cateheţii slovaci să propună religia ungureşte. In această tendinţă şovinistă episcopii rom. cat. nu pregetă a da sprijin guvernului. Preotul slovac Balint Rusznyák din Palonţa n'a voit să propună religia ungureşte. Ministrul Apponyi a îndrumat atunci pe

---

Avocatul încreti fruntea.

— Ei frate... par'că ziseşi... Ştii... vroisem, pentru dumneata.. Altfel eu nici nu fac afaceri de astea... mici. Eu nu iau de cât dela o mie 'n sus.. Unde am vreme, domnule Paşalău...? Unde am vreme să mă încurc cu toate bagatelurile?.. Pentru astfel de sume, nici n'am deschise, rubrice în registru... Să-ţi arăt.

Avocatul întinse mâna, prinse bumburuzul clopoţelului de pe biurou, îl învârti, şi ţârâitul prelung aduse pe un tânăr roşcat, — secretarul domnului avocat.

— Adu registru de afaceri! îi porunci.

Secretarul se făcu nevăzut, şi peste o cliplă veni cu o condică mare, legată în piele verde, cu marginile aurite, o lăsă pe biurou şi se duse. Avocatul o deschise, întoarse cea dintâi foaie de mătase, care foşni ca o rochie, apoi răsfoi repede, se opri şi arătă cu degetul:

— Uite, azi spre pildă... uite, domnule Paşalău... mă rog... 19 Martie.., Ştii citi...

Şi începu să silabisească:

— Pro-ce-sul.,. domnului... numele nu te priveşte, trecem mai departe; aşa: cere-re de punere sub interdicţie... Uite ici... la coloana asta *Onorariu*: 4000 de lei, — două mii încasaţi. Astălalt... domnul... hm-hm-hm-hm... în-ves-ti-rea cu formula executorie.. 2500 lei,—în-casaţi... Mai departe: Fraţii... pentru ieşirea din indiviziune, 5000 de lei... domnule Paşalău... în-ca-saţi...

Apoi închise condica şi se întoarse către cârciumar:

— Ei, unde să te vâr pe dumneata cu patacele dumitale? Unde? Pentru numele lui Dumnezeu, unde?...

Şi 'ncepu a se tângui:

— Ce să fac! ce să fac!!...

Dar pe semne că o idee fericită îi străbătu mintea. Se lumină la faţă:

— Ştii ce?...

Avocatul sună iar. Secretarul sosi:

— Cât ai zis că ai, suflete? întrebă conul Mitică Limbă-dulce pe crâşmar.

— Optzeci de lei!

Conul Mitică porunci mai întâi secretarului:

— Domnule secretar, ia ăşti optzeci de lei dela dumnealui... pentru cheltuieli de cancelarie.

Apoi, cu hotărârea omului, care ştie să'şi calce pe inimă, bătu pe Paşalău prieteneşte pe umăr:

— Te apăr degeaba!

(„Convorbiri Critice“).

episcopul respectiv să pedepsească pe preotul. Tot ministrul a avizat comitetul administrativ, că pretinde ca religia să se propună copiilor slovaci în limba maghiară în clasele superioare. Dacă preotul Rusznyák şi alţi catehefi slovaci vor continua să propună religia în limba maternă a copiilor, li-se va detrage ajutorul de stat (plata de catehet). De altfel episcopul a şi pedepsit pe preotul Rusznyák prin aceea că l'a permutat în altă comună, mai mică şi mai săracă. Vedem şi din aceasta că Apponyi, care e în străinătate mare apostol al păcii, acasă e foarte războinic.

Comune vrednice. Au mai urcat salarele învăţătorilor confesionali, respingând ajutorul de stat, comunele: *Dumbrăviţa, Cetea, Miniş* (toate trei în comuna Arad). In tractul Chişineu, scrie »Drapelul«, până acum 11 comune au ridicat din puterile proprii salarele învăţătorilor, două comune au declarat că se vor îngriji până în anul 1910, 1 cere ajutor dela Consistor, cinci vor cere — durere! — ajutor dela stat. Dar poate se vor resgândi şi aceste cinci comune.

Vindecarea nebuniei pelagroase prin operaţiune chirurgicală. In şedinţa de Mercuri 20 Februarie c. a societăţei de chirurgie din Bucureşti, d-l Dr. I. Iacobovici medicul secundar al serviciului chirurgical dela spitalul Colţea de sub conducerea d-lui profesor Toma Ionescu, a făcut o comunicare presentând în acelaş timp un bolnav cu nebunia pelagroasă căruia d-sa i-a făcut rezecţia nervului simpatic cervical. In urma acestei operaţiuni bolnavul, care mai înainte prezenta toate fenomenele demenţei pelagroase şi avea mania sinuciderei, a devenit calm şi cu totul raţional. D-l Dr. Iacobovici a spus, că a fost condus să facă această operaţie, bazat pe faptul, că nebunia în pelagră e cauzată de fixarea substanţelor toxice, pe creer. Ori prin rezecţia nervului simpatic se produce o circulaţiune mai activă în creer şi aceasta înlesneşte eliminarea toxicelor. Această ipoteză a fost verificată prin rezultatul obţinut. La acestea d-l profesor Toma Ionescu, luând cuvântul, a spus că operaţiunea este raţională întru cât şi în cazurile de epilepsie toxică rezecţiunea simpaticului dă rezultate bune. E primul caz în ştiinţă, când s'a aplicat acest tratament în cazul nebuniei pelagroase. In acest scop d-l Dr. Iacobovici va continua cercetări în acest sens.

Tribunalul reg. din Braşov a adus Sâmbătă seara sentinţa în procesul pentru usură intentat cămătarului *Rosner* şi văduvei *Fuhn Sali.* Rosner a fost osândit la *un an şi jumătate* temniţă ordinară şi *900 cor. pedeapsă în bani*, iar evreica *Fuhn la un an închisoare şi 540 cor. amendă în bani.* In contra sentinţei au apelat atât procurorul cerând o pedeapsă mai mare, cât şi apărătorul, cerând achitarea.

La temniţă Invăţătorul Petru *Mihuţa* din Câmp (com. Bihor) şi-a început pedeapsa de 7 zile temniţă de stat pentru »agitaţie«.

Foi naţionaliste oprite în Ungaria. Miniştrii Andrassy şi Kossuth au oprit foile slovace din America »Americansko Slovenski Novine« şi »Slovenski Dennik« de a intra în Ungaria.

500,000 lucrători concediaţi. Din New-York se anunţă că societăţile de căi ferate americane au concediat dela 1 Ianuarie 500,000 lucrători. Se crede că până la 1 Aprilie vor fi concediaţi o treime din lucrătorii de cale ferată din America. Societăţile concediază în masă pe lucrători, socotind că această măsură e mai bună decât scoborârea salariilor, cari ar provoca greve.

Asasinarea unui dragom.n grec. Din Constantinopol se anunţă, că un individ a tras cu puşca în primul dragoman al consulatului grec la Salonic. Dragomanul a murit după câteva momente în urma rănilor primite. Pare că este vorba de un atentat politic pus la cale de comitetul bulgar.

Interview cu Maxim Gorki. Corespondentul revistei »Je sais tout« a avut o întrevedere cu M. Gorki. Un adevărat eveniment, romancierul rus nu dă interviewuri. Redactorul a întrebat cum se explică faptul, că publicul rus nu dă atenţie ultimilor lucrări ale sale. Până în clipa aceasta a spus Gorki, nu m'am gândit nici odată asupra acestui subiect, dar îmi pare că e un fenomen general în viaţa poporelor ridicarea şi coborârea entuziasmului pentru un scriitor. — Credeţi d-voastră, că veţi fi încă odată sărbătorit, cum aţi fost mai anii trecuţi. — Eu n'am alergat niciodată după glorie şi cred că nici de acum înainte nu voiu fi atins de această boală. Cred însă că gloria nu recidivează şi deci nici mie nu-mi va fi dată o nouă sărbătorire.

Gorki a mai vorbit de lucrările sale de munca sa — lucrează 10—12 ore pe zi, când boala îi permite. Intrebat asupra patriei sale a spus: — De ţara mea nu e nimic de vorbit, pentru ea *trebue să suferi şi să taci.*

Banca Naţională a României aduce la cunoştinţa d-lor acţionari că pe lângă cei 50 lei pe fiecare acţiune, ce a împărţit deja ca prim dividend, le va plăti încă lei 119, bani 75 de fiecare acţiune.

O nouă bancă românească. In Dobra s'a înfiinţat, precum ni-se scrie, o nouă bancă română cu numele *„Orientul“* societate de credit şi economii. Direcţiunea constă din membrii: Dr. Laurenţiu Petric, medic cercual în Dobra preşedinte Iosif Petrovits, comerciant şi proprietar în Dobra vicepreşedinte, Lazar Vraciu contabil în Dobra, director esecntiv, Aron Muntean proprietar în Dobra, Aurelian Oprean paroch în Mihăeşti, Miron Oprean paroch în Gothatea, Petru Hodan paroch în Răduleşti, Laeş Lăslău proprietar în Lăpugiul de jos. Ioan Iuga proprietar în Bretea de Murăş. Comitetul de supraveghiare: Sofron Olariu, paroch în Tisa preşedinte, Drd. Stefan Chiriloviciu cand. de advocat în Ilia-Murăşană, notar, Laeş Haneş pantofar şi propietar Dobra, Nicolae Herbay proprietar, Petru Şindea proprietar şi comerciant Roşcani.

Mare contrabandă. Produce deosebită senzaţie în Brăila contrabanda săvârşită de proprietarul evreu Iacob Bolhover, mare armator. Contrabanda a fost descoperită în urma unui denunţ anonim, scris în franţuzeşte şi trimis din Budapesta direcţiunei generale a vămilor din ţară, care a delegat pe şeful vămii locale d-l Paghina să cerceteze de aproape un vagon cu mobile ce va sosi pe adresa d-lui Iacob Bolhover. Vagonul cu pricina a sosit eri în gara port. Idată adresantul s'a prezentat la vamă şi a făcut nişte declaraţiuni falşe arătând că în vagon sunt *numai* mobile. D-l Paghina însoţit de doi funcţionari, a procedat la despachetarea mobilelor. Garderobele şi diferitele dulapuri *au fost găsite încărcate cu draperii şi mătăsării de mare valoare*, care n'a fost declarate. In urma celor constate s'a încheiat un proces verbal prin care *s'a confiscat toată marfa*, care nu era declarată şi s'a amendat d-l Boldoher cu 6000 lei, plus taxele vamale 3000 lei. In lumea comercială nu se discută decât de acest caz.

Banca imperială germ nă a ridicat alaltăeri dobânda c'o jumătate de procent, prin urmare dobânda în escompt este de 5½, în lombard de 6½ procent. Dobânda e dar de 5½.

Wilhelmina Adamovici nebună. Din Viena se anunţă că Wilhelmina Adamovici fosta soţia a lui Leopold Woefling, şi-a perdut în timpul din urmă minţile şi a fost internată într'o casă de nebuni. Ea trăia în ultimul timp foarte retrasă şi dicta unui secretar memoriile ei, pe cari voia să le publice. In ultimele zile a fost stăpânită de o astfel de agitaţie încât a trebuit să renunţe la scrierea memoriilor. Wilhelmina Adamovici suferea şi de insomnie, era tristă şi spunea tuturor că-i va impuşca, acuzând pe toţi din prejurul ei de ruptura dintre dânsa şi Leopold Woelfling, pe care încă îl iubeşte. De trei zile ea îşi cumpărase un revolver şi a ameninţat cu moarte pe soru-sa şi pe avocatul ei. Când poliţia a încercat să o aresteze, ea şi-a băgat un ac în gât vrând să se sinucidă. Societatea de salvare sosind, ea a fost legată de pat. Rugându-se de medic să-i dea drumul, acesta i-a împlinit dorinţa. Wilhelmina a vrut atunci să se arunce dela etagiul al doilea. Ea a fost oprită şi legată din nou. La poliţie s'a constatat că este nebună şi s'a dispus internarea ei într'un ospiciu de alienaţi.

Redacţiunea revistei »Familia Română« ne roagă a publica următorul concurs al său: Deschidem concurs de lucrări literare la următoarele premii: I. Un premiu de 100 cor., pentru o naraţiune luată din viaţa românească a vremilor trecute. II. Un premiu de 30 coroane pentru o poezie. III.—IV. Două premii de câte 20—20 coroane fiecare, pentru câte o schiţă, ori poezie. Lucrările sunt a se trimite până în 31 Martie st. n.

Manuscriptele, anonime, să fie scrise numai pe o faţă a hârtiei, având o margine albă şi fiind însoţite de un plic, ce va cuprine numele autorului. Scrierile, cari se vor admite la concurs vor fi publicate în »Familia Română«. Acordarea premiilor se va face pe temeiul unui plebiscit, pentru care ne vom adresa cetitorilor noştri. Rezultatul plebiscitului se va publica în numărul din Dumineca Floriilor al »Familiei Române. Tot atunci se va face distribuirea premiilor. Redacţia revistei *„Familia Română“* Budapesta V Strada Csáky Nr. 23.

Un escroc dibaciu fu prins în zilele acestea în Berlin prin poliţia de aci. El se numeşte Adolf Petzel abia de 21 de ani, de origine din Austria, unde şi-a început meseria şi continuându-şi-o care succes îi s'a înfundat în fine în Berlin. De însemnat este, că acest cavaler de industrie, fusese pedepsit în Viena şi condamnat cu arest grav. Scăpat d'aci şi-a schimbat numele, ca să poată opera mai departe în noua sa patrie. A escrocat cu deosebire comercianţi creduli, în pensionate îşi da numele de poet şi scriitor, producea nuvele şi romane străine ca ale sale zicând că din pricina timpurilor grele nu e în stare să-şi tipărească opurile şi astfel îşi esagera câte un avans, drept prenumeraţiune. Pe un mijlocitor de căsătorie din Berlin, l'a pişcat cu poliţe în sumă de 20,000 de mărci sub condiţia să-i găsească ăst din urmă o femeie bogată. Dela tatăl unei actriţe primise avansuri în bani ca flitor ginere. Fata acestuia mai pe aici era să renunţe la cariera ei, ca să fie consoartea lui Petzel, autor şi poet. Tatăl fetei în fine om cu minte, părându-i-se poftele lui Petzel prea şugubeţe — îl arătă poliţiei şi acum cavalerul de industrie îşi corege operile în arestul din Berlin.

Agent revoluţio ar bulgar. Vineri dimineaţa a fost arestat la Ploeşti un bulgar anume Dimitrie Ivanov, care se pripăşise de vre-o câteva zile în acel oraş. Din cercetările făcute de către d-l comisar Zaharescu rezultă că acest Ivanov este un agent al comitetului revoluţionar bulgăresc, care a venit în ţară ca să strângă fonduri.

S'a perdut Sâmbătă pe drumul din parcul Rudolf până la Redută un pacheţel conţinând dantelă albă şi o floare de pazmanterie neagră. Cinstitul aflător e rugat a le preda la redacţiunea »Gazetei Transilvaniei« pe lângă o remuneraţiune corespunzătoare.

Rectificare. In numărul foaiei noastre dela 24 Februarie a. c. la »Cronici Bucureştene« rândul al 6-lea de sus, în loc de »neutralitatea şi valoarea reală a maselor«, este a se ceti: »*Mentalitatea* şi valoarea morală«, etc.

Bibliografie

»Luceafărul« din Sibiiu, No. 5 a apărut cu următorul sumar: Dr. I. Borcia »Peste Puterile noastre« de Björnstjerne Björnson. Simina Bran Unui cântăreţ (poezie). Al. Ciura Aduceri aminte. Vasile G. Militaru Scrisoare (poezie). D. Teodorescu Prietini vechi. Nuvelă din Popor. I. Duma, Dări de seamă: M. Sadoveanu, Vremuri de bejenie. Cronică: Conferinţele despărţământului Sibiiu. Expoziţia de copii din Băseşti. Din Germania. Reviste şi ziare. Ştiri, etc. *Ilustraţiuni*: Expoziţia de copii din Băseşti. — Banca românoască »Codreana«. — Casa lui »Badea Gherghe« din Băseşti.

»Convorbiri critice«. Director Mihail *Dragomirescu.* A apărut Nr. 4 pe 15 Februarie 1908 cu următorul sumar: Em. Gârleanu, Om milostiv (sahiţă) Gh. Orleanu. Ceaţă (poezie). En. Furtună, Bătrânul Sorin (poem dramatic) D. Nanu, Trecea pe drum o fată... (poezie). A. Mândru, Răvaşul; Linişte (poezie). I. Dragoslav, Dumnezeu şi Skaraoţki (Cum crede poporul că s'a făcut lumea) II. Al. Stamatiade, Palatul c9 7 coloane (poezie). Lazăr Iliescu, Sonet. I. Dragoslav, (cântec). Oreste, Sonet. Eug. Lovinescu, Revista critică (asupra lui Octavian Goga). Tabla de materii a anului I. — Ilustraţii de Grigorescu; Şirato. — Bucureşti, Institutul »Minerva«.

St. O. Iosif. *„Zorile“* Dramă istorică în nouă acte şi în versuri. Preţul 1 cor. (10 b. porto).

„P. Ispirescu“ Poveştile unchiaşului ... 1 co. 50. (10 b. Porto).

Vasile Alexandri. Ediţia II din opere complete. *Teatru I.*

De cuprinsul urmă or:

„Şoldan Viteazul“, Mama Angheluşa“, „Herşcu Boccegiul“, „Clevetici“, „Sandu Napoilă“, „Surugiul“, „Ion Păpuşariul“, „Cucoana Chiriţa“ „Barbu Lautaru“, „Paraponisiru“, „Kera Nastasia« „Ha mana“, „Gură-Cască“, „...tan Covrigariul“, „...ivaudiera“, „Păcală şi Tândală“. „Scara mâţei“ „Craiu nou“, Harţă Răzăşu“, „Rămăşagul“, „Peatra din casă“, „Nunta ţărănească“, „Chiriţă la Iaşi“, „Chiriţa în Provincie“.

Preţul 1 cor. 50 b. (20 bani porto.

ULTIME ŞTIRI.

Budapesta, 9 Martie. O importantă întrunire socialistă a fost ţinută eri aci în scopul de a protesta contra reformei electorale pe baza votului plural, care o proiectează guvernul. Intrunirea a hotărât ca în cazul când guvernul va stărui în proiectul său, muncitorimea din Budapesta să proclame greva generală.

Berlin, 9 Martie. Ziarul „Magdeburger Zeitung“ anunţă din Barcelona, că scolo s'au luat extraordinare măsuri de siguranţă, în vederea vizitei regelui Alfonso. Poliţia a arestat un mare număr de anarchişti. Până acum nu se cunoaşte ora sosirei regelui. Se ştie numai că el va sosi Marţi seara şi că Mercuri va vizita palatul primăriei.

Lisabona, 9 Martie. Recepţiunea de eri după amiază la palat a fost foarte numeroasă. Toate saloanele erau pline de lume, defilarea în faţa regelui şi a reginei a ţinut trei ore. Aceasta este prima recepţiune dela asasinarea regelui şi principelui moştenitor. Regele şi regina au primit mişcătoare demonstraţiuni de simpatie.

Tokio, 9 Martie. Un teribil incendiu a distrus în localitatea Nagasikoi, din apropiere de Tokio, peste 400 de case. Pagubele se urcă la 12 milioane.

Constantinopol, 9 Martie In satul Borbotiko, districtul Castoria, o bandă grecească de 100 oameni a atacat un detaşament de trupe de 25 oameni, omorând doi soldaţi şi rănind 3. — O bandă grecească de 13 oameni, *a atacat o fermă aromânească în judeţul Ienidje, omorând trei aromâni exarhişti.* Şeful bulgar Daeff, cel care a pus la cale răpirea colonelului Eliu, delegat militar englez, a fost asasinat de un comitet advers la Ribahova, judeţul Nevrokoe.

Diverse.

Mod original de a pipăi pulsul. In India era interzis, chiar medicului, de a vedea sau atinge femeile bolnave din haremul sultanului. Totuşi, obligaţi fiind a cunoaşte pulsul, procedau într'un mod destul de ingenios: un fir de mătase subţire era legat de mâna bolnavei, iar extremitatea, eşind de sub perdeaua ce mas:a bolnava, era ţinută de doctor, care număra pulsaţiunile prin ondulaţiunile firului, ce ţinea în mână şi, graţie acestui curios sphygmometru i se cerea să cunoască pulsul, să diagnosticeze şi să stabilească tratamentul. Cu mult mai fericit e medicul modern!

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu
Redactor respons.: Victor Branisce.

Banca Natională a României.

Situațiune sumară.

1907 17 Februarie	Activ:	1908 9 Februarie.	1908 16 Februarie.
116.199 191	81986691 Reser. metal. aur 94885277 / 34212500 „ Trate aur 38535000	133.658,121	133.420,277
1.187,01[illegible]	Argint și diverse monede . . .	1 595 089	1.649,719
72.211,745	Portofoliu Român și străin. . .	70.408,050	71.754,422
30 484,606	*Impr. contra efec. publice 7972800 / „ „ „ în cont-corent 17374741	25 599,853	25 347,541
11.999,924	Fonduri publice	11.999,924	11.999.924
15 931,524	Efectele fondului de reservă . . .	15 638,508	15.638,508
3 270,121	Efect. fond. de amort. imob și mater.	3 243 121	3 243,121
5.882,259	Imobile	5 928 904	5.928.963
610,795	Mobilier și Mașini de Imprimerie .	642.528	643 038
318 595	Cheltueli de Administrațiune . . .	2[illegible]4,995	337,085
88 598,323	Depozite libere	106.619,184	106.289 184
4 575,415	Conturi curente	6.263,332	3.273 380
18.190 273	Conturi de valori	21 943 206	21.384.616
369 4[illegible]9,789		403.774.815	400.909,778
	Pasiv:		
12.000.000	Capital	12.000,000	12.000,000
22 697 129	Fond de rezervă	24.574,391	24 574,391
3 343.012	Fondul amortis. imob. și material .	3.603,940	3 603,940
242.366.110	Bilete de Bancă în circulațiune . .	256 523,890	253 928.970
455,215	Dobânzi și beneficii diverse . . .	443,410	513,293
88.598,323	Depozite de retras	106 619,184	106.289 184
—	Conturi curente	—	—
369 459 789	Scomptul 6% * Dobânda 6½%	403.774.815	400.909 778

Nr. 2608—1908.

PUBLICAȚIUNE.

In 19 Martie 1908, la 9 oare a. m. se va ținea licitațiune verbală și cu oferte în scris — în biroul magistratului, despărțământul V-a pentru afacerile economice — spre a se da în arândă pe timpul dela **1 Noemvrie 1908 până la 31 Octomvrie 1914** complexul de pământ de 25 jugăre catastrale proprietatea comunei Brassó comassat pe sama unui cimiteriu aflătoare în tabla a XX-a sub Nr. comasării top. 10218.

Condițiunile detailate de ofert, de licitație și de contract se pot vedea în biroul susnumitei secții a magistratului până la ziua de licitație în timpul oarelor oficioase dela 8—12 a. m.

Brassó, în 12 Februarie 1908.

(80, —2.) *Magistratul orășănesc.*